

ВБК 22 Митне регулювання зовнішніх зв'язків

ОПП: Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*

Дні занять, час занять, аудиторія:

Згідно розкладу. Перейдіть за посиланням
<http://www.ntu.edu.ua/studentam/rozklad/>

Лекції веде

к.е.н., доц. Дяченко Тетяна Олексіївна

Контактна інформація	t.diachenko@ntu.edu.ua +380442808438
-----------------------------	---

Аудиторія	242
------------------	------------

Час консультацій	Вт. з 14-30 до 16-00
-------------------------	----------------------

Практичні заняття веде

к.е.н., доц. Дяченко Тетяна Олексіївна

Контактна інформація	t.diachenko@ntu.edu.ua +380442808438
-----------------------------	---

Аудиторія	242
------------------	------------

Час консультацій	Вт. з 14.30 до 16-00
-------------------------	----------------------

Анотація курсу: формування у студентів фахових компетентностей, теоретичних знань та практичних навичок щодо митного регулювання міжнародної діяльності.

Предметом вивчення є загальні закономірності, принципи формування, функціонування та розвитку системи митного регулювання в зовнішньоекономічній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: викладення матеріалу пов'язане з вивченням наступних освітніх компонентів: транспортне забезпечення ЗЕД, міжнародна підприємницька діяльність, правознавство.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1 Теоретичні засади митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 1 Сутність та становлення галузі митного регулювання

Митне регулювання як комплекс митних заходів держави. Рівні митного регулювання: міжнародний, національний. Історія становлення та розвитку інституту митних режимів в Україні.

Характеристика системи митного регулювання в Україні. Функції, які виконують органи доходів і зборів: фіскальна; регулятивна; правова; статистична; контролююча у сфері митних

відносин; законодавча; контролююча у сфері валютних відносин.

Митний тариф як інструмент стимулювання виробництва та експорту продукції. Зміст митної справи. Принципи державної митної справи.

Тема 2 Організація структури митної системи України

Історія розвитку державної митної системи України: створення та функціонування Державного митного комітету України (1991–1996 рр.); діяльність Державної митної служби України (1996–2012 рр.); функціонування митних органів у структурі Міністерства доходів і зборів України (2012–2014 рр.); реорганізація Міністерства доходів і зборів у Державну фіскальну службу України, до складу якої ввійшли митні органи (2014–2018 рр.); створення окремих структур Державної податкової та Державної митної служби України шляхом реорганізації (поділу) Державної фіскальної служби України (з 2018 р. й дотепер).

Основне завдання митної системи. Складові митної системи: компонентна, функціональна, організаційна. Компонентна складова митної служби України: ставки, види мита, нетарифні інструменти, 13 митних режимів, митні процедури при переміщенні товарів.

Тема 3 Загальна характеристика джерел митного регулювання

Конституція України. Закони України: "Про єдиний митний тариф", що регулює види та порядок стягнення мита, "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті" від 23.09.1994 р., "Про введення єдиного збору, що стягується у пунктах пропуску через Державний кордон України" від 4.11.1999 р., "Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі транспортні засоби" від 24.05.1999 р., "Про транзит вантажів" від 20.10.1999 р., "Про звільнення від І обкладення митом предметів, які вивозяться (переміщуються) громадянами через митний кордон України".

Митний кодекс України. Митні правила України.

Міжнародні угоди з митної справи. Публікації Міжнародної торговельної палати. Документи Європейської економічної комісії ООН. Звичайне право (звичаї, звичаї ділового обігу). Судово-арбітражна практика.

Тема 4 Гармонізація законодавства ЄС та України в сфері митного регулювання

Система джерел митного права ЄС: засновницькі договори Співтовариств і Союзу; нормативно-правові акти інститутів ЄС; судові рішення; міжнародні договори Співтовариств і держав-учасниць. Типи міжнародно-правових актів ЄС.

Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Послідовність здійснення адаптації. Форми адаптації: апроксимація, імплементація, транспозиція, координація. Адаптація Митного кодексу України відповідно до вимог СОТ і права ЄС. Консультування з Всесвітньою митною організацією.

Модуль 2 Ключові аспекти митного регулювання зовнішніх зв'язків

Тема 5 Митно-тарифне та нетарифне регулювання ЗЕД

Методи митно-тарифного регулювання зовнішньої торгівлі. Мета тарифного регулювання. Складові митно-тарифного регулювання: митний тариф, мито, митна вартість, країна походження товару. Мито та його види: ввізне, вивізне, сезонне, особливе (спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне). Тарифні пільги (тарифні преференції).

Суть і класифікація нетарифних методів регулювання. Поняття нетарифні обмеження. Показники ефективного використання нетарифних засобів регулювання: індекс частоти, індекс покриття торгівлі, індекс впливу на ціни. Заходи нетарифного регулювання: заборона експорту та імпорту, кількісні обмеження експорту та імпорту, "Добровільні" обмеження експорту, антидемпінгові заходи, ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Глобальні, групові та індивідуальні квоти.

Тема 6 Структура та ефективність системи митного оподаткування

Механізм оподаткування експортних та імпортних операцій.

Митні платежі як основні інструменти системи митного оподаткування. Критерії визначення митних платежів. Фіскальні митні платежі. Стимулюючі митні платежі. Регулятивні митні платежі. Характеристика основних функцій митних платежів. Юридична природа митних платежів. Класифікаційні ознаки системи митних платежів. Основні митні платежі: мито, акцизний збір,

податок на додану вартість, митний збір за митне оформлення. Додаткові митні платежі: митні збори за зберігання товарів, митний супровід, збори за видачу ліцензій, плата за участь у митних аукціонах.

Тема 7 Митний контроль та митне оформлення як складові митної політики.

Характеристика системи митного оформлення

Основна мета митного контролю. Форми митного контролю за Кіотською конвенцією. Стадії митного контролю в Україні. Основні функції митного контролю. Принципи та методи митного контролю. Суб'єкти та об'єкти митного контролю.

Зона митного контролю: порядок організації та функціонування. Технологічні схеми митного контролю. Складові елементи митного контролю. Технічні засоби митного контролю: загальна характеристика, їх роль та значення у митному контролі.

Характеристика комплексу заходів системи митного оформлення.

Тема 8 Сучасні тенденції розвитку митного регулювання в умовах євроінтеграції

Впровадження міжнародних норм і стандартів для спрощення проходження митних процедур та спільного транзиту. Особливість митної системи в Україні - розширена номенклатура продукції порівняно з іншими країнами. Зона вільної торгівлі Україна-ЄС.

Методи контролю: Методи поточного контролю: поточне тестування, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, перевірка домашніх завдань, перевірка індивідуальних завдань.

Методи модульного контролю: письмова контрольна робота, підсумкове тестування.

Джерела для вивчення курсу –

- 1 Електронний ресурс бібліотеки НТУ: <http://lib.ntu.edu.ua/catalog/login.html>
- 2 Віртуальне середовище навчання (Google classroom).

Оцінювання

Підсумкова оцінка вивчення дисципліни розраховується з використанням наступних категорій

Поточне тестування та самостійна робота (максимальна кількість балів)						Підсумковий контроль: екзамен / залік	максимальна кількість балів разом
Модуль 1			Модуль 2				
Активність	Поточне тестування	Модульний контроль	Активність	Поточне тестування	Модульний контроль		
1	2	3	4	5	6	8	9
Семестр							
						40	100

Критерії оцінювання: http://vstup.ntu.edu.ua/pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf.

Політика несвоєчасної здачі роботи. поточні та підсумкові контролю проводяться відповідно до графіку освітнього процесу та встановлених Науково-методичною радою НТУ графіків. У випадку неявки здобувача вищої освіти на контроль за поважних причин є можливість індивідуального проведення в узгоджений з викладачем термін за наявності дозволу деканату.

Повторне складання екзамену у випадку отримання незадовільної оцінки допускається не більше двох разів: один раз – викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

Запізнені завдання. При здачі роботи без поважної причини пізніше встановленого терміну оцінка

буде знижена на 10 %. Технічні проблеми (поломка обладнання, проблеми з друком) не є поважною причиною для несвоєчасної здачі роботи.

Політика переоцінки. Упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача за роз'ясненням і/або з незгодою щодо отриманої оцінки. У випадку незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів семестрового контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Перескладання семестрового контролю з метою підвищення позитивної оцінки не допускається.

Політика відвідування та / або активності. Відвідування навчальних занять є обов'язковим для здобувача освіти. Невиконання здобувачем освіти завдань, що визначені індивідуальним навчальним планом практичних/семінарських/лабораторних занять, через відсутність на заняттях є підставою для прийняття рішення про недопущення до семестрового контролю. За рішенням декана факультету передбачається надання можливості виконати пропущені завдання за індивідуальним графіком (але не пізніше, ніж до завершення семестрового контролю).

Плагіат, академічна доброчесність: http://vstup.ntu.edu.ua/polozhennyanu_dobroch.pdf.

Порушеннями академічної доброчесності є:

- академічний плагіат;
- фальсифікація;
- списування;
- обман;
- неправомірна вигода;
- хабарництво.

При проходженні контролю (поточного або підсумкового) особа, яка проходить контроль, не має права використовувати будь яку зовнішню (сторонню) допомогу. Якщо оцінювач підозрює особу, що проходить контроль, у використанні недозволених допоміжних засобів, він має право запропонувати їй учинити дії, які б спростували підозру. У разі відмови, списування, використання недозволених допоміжних засобів чи зовнішньої допомоги (обману) результат оцінюється як «незадовільно».

Поведінка в аудиторії. Ноутбуки та портативні пристрої можна використовувати **ВИКЛЮЧНО** з навчальною метою за вказівкою викладача. Неправомірне використання ноутбуків чи кишенькових пристроїв вважатиметься порушенням дисципліни, викладач має право ініціювати відповідні дії. В аудиторії забороняється вживання їжі, напоїв (за винятком води). Здобувачі вищої освіти та викладачі повинні дотримуватися етичних норм поведінки.

Здобувачам вищої освіти з обмеженими можливостями або особливими потребами слід звернутися до деканату та обговорити з викладачем питання організації навчання (до початку семестру).

При виникненні у здобувача вищої освіти проблем зі здоров'ям, які можуть заважати навчанню (напружені стосунки, посилене занепокоєння, вживання заборонених речовин, почуття слабкості, труднощі з концентрацією уваги та/або відсутність мотивації) слід звернутися до медичного закладу та повідомити про це деканат.

Свої скарги, пропозиції, зауваження та повідомлення про наявність конфліктних ситуацій в рамках освітніх програм здобувачі можуть надсилати електронною поштою за адресою: general@ntu.edu.ua, або скористатися скринькою довіри, яка розміщена при вході в університет.

E-mail звернень до психологічної служби: philosophy@ntu.edu.ua.

Зв'язок з викладачем: e-mail: t.diachenko@ntu.edu.ua тел.: +380442808438

Рекомендована література:

Основна:

1. Друкер П.Ф. Виклики для менеджменту XXI століття /Пер. з англ. Т. Літенської. – К.: Видавнича група КМ-БУКС, 2020. – 240 с.
2. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. Ірпінь : 2019. 410 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 128).
3. Найкращі менеджмент-ідеї від Harvard Business Reviw. 2019, Пер. з англ. К.Козачук. – К.: Вид.група КМ-БУКС, 2019. – 244 с.
4. Міжнародний бізнес: Навч. посіб. /Тарасенко С.В., Петрушенко Ю.М. – Суми: Сумський державний університет, 2021. – 222 с.
5. Кулицький С. Зовнішня торгівля України: стан, проблеми й перспективи / С. Кулицький // Україна: події, факти, коментарі. – 2018. – No 10. – С. 39–52.
6. Гуцу С. Ф. Проблеми митного регулювання в Україні в умовах євроінтеграції URL : <http://www.khai.edu/csp/nauchportal/Arhiv/GCH/2013/GCH413/pdf/15>.
7. Новікова К. І. Світовий досвід митно-тарифного регулювання та можливості його застосування в Україні, Академія митної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу // <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=13564>.
8. Сучасні тенденції розвитку митної справи в умовах євроінтеграції: матеріали наук.-практ. круглого столу, 6 грудня 2016 р. – Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2017. – 166 с.
9. Дяченко Т.О. Особливості митно-тарифного регулювання України / Т.О.Дяченко // - Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2015. – Випуск 125 (Ч.1) – С. 128-137.

Законодавча та нормативна база:

- 1 Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р. №959 –ХІІ (зі змінами).
2. Закон України "Про валюту і валютні операції" від 21 червня 2018 р. №2473 –VIII (зі змінами).
3. Митний Кодекс України від 13 березня 2012 р. №4495–VI (зі змінами та доповненнями).
4. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями).
5. Наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2015 № 552 «Про затвердження Порядку обліку осіб, які здійснюють операції з товарами».
6. Угода про асоціацію між Україною та ЄС від 21.03.2014 року..

Електронні ресурси:

- 1 Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://ukrstat.gov.ua/>
- 2.Офіційний сайт торгово-промислової палати України. URL : <http://www.ucci.org.ua/ua/main.html>
- 3.Офіційний сайт Міжнародної торгової палати. URL :: <http://www.iccwbo.org/>
- 4.Офіційний сайт Європейської комісії URL : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics> .
5. Офіційний сайт Світового економічного форуму. URL : <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>.